

Op zondagmiddag 4 juli 2021 ontving Peter Luijendijk zijn smicha (rabbinale bevoegdheid) van het Leo Baeck College. Tijd voor een nadere kennismaking.

De smicha was te volgen via Zoom. Luijendijk, een vriendelijke jongeman met een zachtaardige uitstraling, zat naast zijn vader en zijn zus. Zijn broer in Canada en zijn broer in China volgden de dienst online. In zijn korte toespraak vertelde hij dat zijn moeder hem altijd gesteund heeft en deze dag jammer genoeg niet meer mee kan maken. Wie is Peter Luijendijk en hoe is hij tot deze keuze gekomen en waar staat hij voor? We spreken elkaar in Amsterdam. “Hier in Amsterdam mag ik de kamer van Menno of Joram gebruiken, als die er zelf niet zijn. Zolang ik geen eigen gemeente heb ga ik waar ik nodig ben, zoals in Rotterdam en binnen-

tekst
Sarah Bremer
foto's
Claudia Kamergorodski

‘Met mensen werken: daar ligt mijn hart. Het sociale aspect staat voorop.’

kort in Den Haag. Een invalrabbijn, op te roepen niet alleen voor diensten maar ook voor allerlei andere rabbinale taken. Op die manier leer ik veel verschillende mensen en gemeentes kennen. Maar toch zou ik graag een eigen gemeente hebben waar ik me volledig aan kan wijden.”

Gemengd gezin

Peter is in 1981 geboren in Elburg als zoon van een joodse moeder en een niet-joodse vader. “Mijn moeder is na de oorlog geboren ook uit een gemengd gezin: haar moeder was joods en haar vader niet. Zij vertelde toen ik klein was veel over de oorlog, over hoe haar ouders het gered hadden en over de oudoom die in Buchenwald is overleden. Mijn niet-joodse opa vertelde ook vaak spannende verhalen over de oorlogstijd. Hij was boer en slachtte zelf. Door de Duitsers af en toe wat vlees toe te stoppen zorgde hij ervoor dat ze geen argwaan kregen: zijn vrouw was joods.” Al heel vroeg vertelde zijn moeder dat Peter joods was. Ze vierden zoets als Pesach, met gewoon brood en het verhaal van de Uittocht. In het christelijke Elburg gaf zijn moeder hem wel de opdracht ‘het op school maar lekker stil te houden’. “Daardoor werd het een geheim. Samen met de indrukwekkende

‘Zolang ik geen eigen gemeente heb ga ik waar ik nodig ben’

verhalen van mijn opa werd jood-zijn iets spannends waar ik niet veel van wist en erg nieuwsgierig naar was.” Zijn vader zei onlangs dat hij als zesjarige al vertelde dat hij later rabbijn wilde worden. “Dat herinner ik me niet zelf, maar ik vond het wel bijzonder dat hij dat vertelde. Ook heb ik sinds mijn tienerjaren een heel goede vriend, die me altijd al ‘rebbe Pjrk’ noemt (volgens hem Peter op z’n Brabants). Omdat ik alle vragen die hij stelde goed wist te beantwoorden.”

Oude talen

Hij studeerde eerst bedrijfskunde. “Eigenlijk vond ik dat niets, maar ik ben opgegroeid met het idee dat je moet afmaken wat je begonnen bent, dus heb ik het afgemaakt. Daarna ben ik gaan doen waar mijn passie lag: Hebreeuwse taal en cultuur studeren in Amsterdam om meer te weten te komen over jood-zijn. Ik las de sidoer, zei de gebeden, maar ik wilde ze ook begrijpen, goed uitspreken, snappen wat er staat, wat er bedoeld wordt. Als je het niet zelf goed kan lezen en begrijpen, doe je maar een beetje wat de rest doet en dat ligt mij niet. Ik ben altijd ontzettend nieuwsgierig geweest naar hoe het nou ‘echt’ zit.

Tijdens mijn studie heb ik een beurs gekregen van de Hebrew University in Jeruzalem, waar ik 1,5 jaar heb gewoond. Een hele bijzondere en leuke tijd. Ik ben nog meer in oude talen gedoken: Sumerisch, Akkadisch, Hebreeuwse poëzie ten tijde van de tweede tempel. Oude talen vind ik fascinerend. Je maakt de geschiedenis wakker door zo’n taal uit te spreken. Vergelijk het met het Kaddisj of met het noemen van namen. Als je het hardop zegt komt het dichterbij.”

Contact met jongeren

In 2014 is Peter in Londen gaan wonen en werken. Zijn toenmalige Israëliëse partner vond het lastig om Nederlands te spreken en in Engeland kon hij beter aarden. “Ik zag een advertentie voor een baan bij de West London Synagogue of British Jews: werken met jongvolwassenen. Het sprak me direct aan. Ik solliciteerde en werd aangenomen. Met veel plezier heb ik daar van alles opgezet: sjabbat samen vieren, eens per maand een jongvolwassenen dienst, Torah on tap (in een pub), de parasja van de week samen bestuderen. Het was inspirerend om op die manier bezig te zijn. Het is zo belangrijk jongeren bij de gemeente te betrekken. Je moet heel flexibel zijn, steeds iets nieuws verzinnen en doorzettingsvermogen hebben. In mijn werk ontmoette ik ook veel student-rabbijnen die stage liepen. Eén van hen zei eens tegen mij: ‘Is het niet iets voor jou om rabbijn te worden? Volgens mij ga je het heel leuk vinden.’ Ik moest haar opmerking even laten bezinken en een week later ben ik opnieuw met haar gaan praten. Zij vertelde me dat alles wat ik in mijn baan deed met de jongvolwassenen ook bij het werk van een rabbijn hoort. Ze benoemde het plezier waarmee ik het deed, mijn voorbereiding, mijn contact met de jongeren. Ik raakte langzaam maar zeker overtuigd.”

Smicha

Hij meldt zich aan voor de opleiding bij het Leo Baeck College en komt door de zware selectieprocedure heen. Jaren intensieve studie volgen en juli 2021 ontvangt hij zijn smicha. “Rabbinaat is een roeping. Als ik naar mijn weg kijk dan vind ik die achteraf gezien wel logisch. Het is de uitkomst van mijn passies. Op die manier heb ik bouwstenen verzameld en ben ik uiteindelijk nu rabbijn. Ik wil met mensen werken, daar ligt mijn hart. Het sociale aspect staat voorop. Jongeren vinden het steeds lastiger om naar sjoel te gaan. Het actieve jodendom vergrijsst en het helpt niet dat er vooral oudere rabbijnen zijn. Ik ben jong en ga proberen om zichtbaar te zijn door bijvoorbeeld binnen onderwijsinstellingen te spreken, met jongeren te praten om ze naar sjoel te halen en actief bij de gemeente te betrekken. Maar eerst wil ik mijn draai vinden.”

‘Ik wil jongeren bij de gemeente betrekken.’

